

Dosarul nr. 2r-240/24
2-23053227-01-2r-28052024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Moldovanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. PANOV, V. Cotorobai, V. Mihaila)

DECIZIE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului împotriva Evgheniei Pancișchina cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2023, ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva Evgheniei Pancișchina cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului.

S-a încasat de la ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului în beneficiul statului suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat (f. d. 52).

La 08 februarie 2024, ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a apelului (f. d. 60-62).

Prin încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 29 aprilie 2024, prin intermediul oficiului poștal, ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu repunerea în termen a cererii de apel și restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, a invocat că a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe la data de 31 ianuarie 2024, astfel termenul de a contesta actul judecătoresc începe să curgă din ziua imediat următoare comunicării actului de procedură, adică din 01 februarie 2024, prin urmare, cererea de repunere în termen urma a fi admisă.

De asemenea, recurentul a specificat că la materialele cauzei nu se atestă careva dovezi care ar demonstra că ÎMGFL nr. 13 i-a fost expediată sau comunicată hotărârea din 02 noiembrie 2023, în termenul de procedură stabilit.

La fel, recurentul a relevat că instanța de fond nu a expediat nici încheierea de acceptare spre examinare a cererii de chemare în judecată, fiind expediată numai referința.

Recurentul a menționat că astfel instanța de apel neîntemeiat a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului, iar prin restituirea apelului i-a fost încălcat dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că încheierea recurată a fost expediată recurentului prin intermediul poștei electronice la data de 15 aprilie 2024 (f. d. 74).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 aprilie 2024, prin intermediul oficiului poștal, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la

acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probator prezentat la materialele dosarului rezultă că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Din actele cauzei rezultă că, ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva Evgheniei Pancișchina cu privire la încasarea datoriei.

Prin încheierea din 02 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare conform procedurii de soluționare a cererilor cu valoare redusă, acțiunea înaintată de ÎMGFL, nr. 13 în procedura falimentului și s-a stabilit termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată pentru prezentarea referinței. Totodată, s-a menționat că instanța va soluționa litigiul și va adopta dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii (f. d. 22-23).

Încheierea din 02 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost recepționată de ÎMGFL, nr. 13 în procedura falimentului la data de 10 mai 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 25).

Totodată, la 17 iulie 2023, ÎMGFL a recepționat referința depusă de Pancișchina Evghenia, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 41).

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 02 noiembrie 2023.

Potrivit scrisorii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02 noiembrie 2023, ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului i-a fost expediat dispozitivul hotărârii din 02 noiembrie 2023 (f. d. 53), însă date privind recepționarea dispozitivului hotărârii, la materialele cauzei lipsesc.

La 08 februarie 2024, ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul

Centru, solicitând repunerea în termenul de atac, pe motiv că nu a cunoscut data pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și nici ulterior, copia dispozitivului hotărârii nu i-a fost notificată în modul prevăzut de lege (f. d. 60-62).

Prin încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depusă de ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului de legal de declarare a apelului, nu poate fi menținută, deoarece îngreșește accesul apelantului la justiție.

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Din conținutul normei de drept citate rezultă că, actele de procedură se comunică participanților la proces contra semnătură prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare recomandată și cu aviz de recepție, prin intermediul executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și să confirme primirea acestuia, precum și prin delegație judiciară. Prin urmare, instanța de judecată trebuie să se asigure că actul de procedură va fi înmănat destinatarului, iar acest fapt poate fi confirmat prin semnătură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la materialele dosarului lipsește dovada de recepționare de către ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului a copiei dispozitivului hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că la actele cauzei lipsesc probe care ar indica că ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului ar fi cunoscut despre pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești pe litigiul în cauză.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia precum că lipsesc temeiuri de admitere a cererii de repunere în termenul de declarare a apelului.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de

legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dreptul la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârea judecătorească pronunțată. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării hotărârii lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a hotărârii instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, pct. 37).

Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului recurenților la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, a casa încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza în instanța de apel pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii contestate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza în instanța de apel pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului.

Se casează încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 13 în, procedura falimentului împotriva Evgheniei Pancișchina cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se spune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni